

Profesor Jaroslav Blahoš, jak jsem ho znal

„Úžasní lidé jsou ti, kteří vstoupí do vašeho života a přimějí Vás vidět slunce, když vy vidíte jen mraky. Lidé, kteří ve vás věří natolik, že vy sami si začnete věřit. Lidé, kteří vás mají rádi jen proto, že jste takoví, jací jste. Lidé, které potkáte jen jednou za život.“

Tato slova Jana Wericha asi nejlépe vystihují a vykreslují pana prof. Jaroslava Blahoše, jehož zásluhy, ocenění a přínos, a to nejen pro odbornou lékařskou společnost, by vzhledem ke košatosti jeho zájmů i jeho osobnosti představovalo nezměrnou práci vyjmenovat.

Chci představit pana profesora jako přítele a jako člověka. Profesor Blahoš měl vedle své neobyčejné pilnosti a pracovitosti podpořené neskutečným nadáním i encyklopedické znalosti z mnoha jiných oborů, než byla jeho milovaná medicína, z literatury, umění, dějin a dalších oborů. Především ale ovládal umění nestárnout a užívat si života plnými doušky.

Rád bych vám zprostředkoval jeho osobitý humor i jeho vřelost, kterou pan profesor vyzařoval.

S profesorem Blahošem jsem se poprvé setkal již v prvním měsíci po svém nástupu do fakultní nemocnice na Podunajských dnech v Bratislavě, kterých jsem se účastnil a na kterých pan profesor přednášel o kalcitropních hormonech.

Zpočátku jsme se setkávali při formování zájmové skupiny odborníků věnující se kostnímu metabolismu, ze které později vznikla odborná společnost.

Spojovalo nás studium na lékařské fakultě v Plzni, vzpomínky na některé společné učitele, jako byl napří-

Prof. Blahoš hleděl vždy dopředu – do budoucnosti

klad anatom prof. Jaroslav Kos či patologický anatom prof. Josef Vaněk, kteří nezapomenutelným způsobem formovali náš pohled na medicínu.

Pan profesor si velmi cenil přátel ve World Medical Association, kteří k němu vzhlíželi s nefalšovanou úctou a s nimiž byl v čilém písemném i osobním kontaktu. Účastnil se řady mezinárodních projektů a podílel se i na vzniku Helsinské deklarace.

V duši měl kromě vědce a precizního pracanta i kus dobrodruha. Snad díky pobytu ve Francii, kterou miloval, měl v sobě něco bonvivánského, nespoutaného, otevřeného a vždy byl schopen rozdávat kolem sebe úsměvy, dodávat radostnou náladu a povzbuzení. Všechny tyto schopnosti měl neuvěřitelně sladěné. Působil velmi empaticky a lidsky.

Vždycky jsem říkal lidem, se kterými byl pan profesor v denním kontaktu, že jim tak trochu závidím, protože od pana profesora bylo stále se co učit a zároveň bylo možno se na něj kdykoliv bezprostředně obrátit a požádat jej o názor, radu i pomoc.

Profesor Blahoš měl tu zácnu vlastnost, že dokázal na svoje okolí přenést svůj vnitřní klid a duševní pohodu a pobývat v jeho blízkosti bylo vždy příjemné.

Nikdy jsem jej neslyšel o nikom hovořit negativně, vždy jednal čestně a přímo. Každému se snažil pomoci radou

i skutkem a především šel osobním příkladem. Byl přísný sám na sebe a nesmírně poctivý i v předávání rad a zkušeností. O jeho neutuchající aktivitě svědčí i poslední autobiografické knížky S poselstvím medicíny v labyrintu světa a Střípky z lékařské brašny, které jsou bohužel již vyprodány.

Sbíral obrazy s lékařskou tematikou, miloval víno, úspěšně absolvoval someliérský kurz, miloval cestování a nikdy nezapomněl při cestách na svoje vnučata. Miloval ostrá a kořeněná jídla, nevyhýbal se žádným experimentům.

Osvojil si mnohé moderní technologie, ale přesto duši zůstával přívržencem starých dobrých osvědčených metod.

Pan profesor byl i velmi vášnivý diskutér. V odborné problematice bylo obdivuhodné, jak dokázal propojit nové poznatky, které stále pilně a cílevědomě sledoval, se znalostí základních původních výzkumů a znalostí evoluce daného problému. Dokázal tak diskusi dovést k překvapivým závěrům. Profesor Blahoš byl vynikajícím partnerem pro symposia a přednášky. Svůj obdiv vyjádřil kdysi při jednom z našich společných přednáškových turné profesor Ščudla, který ocenil schopnost pana profesora udělat z odborné akce koncert.

Obdivoval jsem na něm rozsah znalostí, jeho jazykovou vybavenost, ale i nadhled, s nímž toleroval jazykovou

Prof. Blahoš v dobré náladě před odletem z výroční konference Americké společnosti pro výzkum kostí na letišti v San Francisku

Prof. Blahoš s úsměvem i ve skromném ubytování v souladu s místní kulturou. Pořízeno v Brazílii během Světového kongresu o osteoporóze v Riu de Janeiru

vybavenost moji. Na druhé straně, i při své obrovské toleranci, opravdu neměl rád nedochvilnost, nepřesnost ve vyjadřování i v citacích.

Měl jsem tu čest s panem profesorem strávit hodně času na cestách domácích i zahraničních. Naše cesty měly řadu specifik. Pan profesor měl vždy dopředu nastudován nejen odborný program, ale i detaily o daném místě, vždy byl na sto procent připraven, a to doslova na vše. I ve zralém věku chtěl stále objevovat a vrhal se s nadšením do nových dobrodružství.

Dovolím si podělit se s vámi o několik zážitků okořeněných jeho specifickým humorem:

Byli jsme spolu opakovaně v Singapuru. Jedna z tamních dopravních společností měla zkratku SMRT. To pana profesora zaujalo a pobavilo a vždy říkal: „Tak touhle dopravou nikdy nikam nepojedeme!“

Když jsme vyrazili k pramenům Amazonky, vybral si mě jako doprovod s odůvodněním, že jsem skaut, a tudíž že se zcela jistě neztratíme. Až pak během let poznal, že jsem schopen ztratit se i v obchodním domě a pak s oblibou říkával: „Václave, prosím tě, ale nechod' nikam daleko.“

Právě při návratu z jednoho světového kongresu jsme zažili další pěknou historku. Na gatu pařížského letiště, kde jsme čekající seděli, měl pan profesor pocit, že se cosi drolí ze stropu a že nám padá do očí jemný písek. Přičítal jsem to rozdílu ve vlhkosti v místech, kde jsme pobývali, a nynějším klimatem, a komentoval jsem to slovy: „Co by se tady asi tak mohlo drolit?“ Když jsme již dorazili domů, uviděl jsem v televizních zprávách známá místa, přesně ta, kde jsme seděli před několika hodinami.

V téměř okamžiku mi zazvonil mobil a už mi pan profesor sděloval: „Václave, sleduješ zprávy?“ zeptal se. A pak dodal: „Střecha odletové haly, zrovna tam, kde jsme seděli, se totiž krátce po našem odletu zřítíla“.

Podobné štěstí jsme měli v Torontu, kde jsme bydleli v hotelu přiléhajícím k CNN Tower, a zrovna v den po našem příletu našťástí zadrželi teroristy, kteří chtěli věž i hotel vyhodit do povětří. Do třetice vzpomínám na naši společnou cestu do Norska, při níž jsme byli posledními cestujícími, kteří uskutečnili svůj let u aerolinek Scandinavian Airlines letounem typu Dash 8-Q400, který v předchozích týdnech donutil aerolinky zrušit celou řadu svých pravidelných leteckých linek pro závažné poruchy.

Pan profesor si neúnavně zaznamenával svoje myšlenky z cest, nápady, ale především vždy spoléhal na svoji paměť.

Přístroje totiž někdy selhaly; vzpomínám si, jak se snažil v třicetistupňovém vedru při devadesátiprocentní vlhkosti zaznamenávat některé poznatky na diktafon a ten vlivem vlhkosti přestal fungovat. Pan profesor jej pečlivě uložil do brašny a prohlásil: „To nevádí, budu si to pamatovat, ale Václave, že to je tady dobrý test na koronárky, co?“

Se svým typickým úsměvem vyprávěl rád historky o mé zapomnětlivosti. Třeba tu, jak jsem si na jedné z cest při ukládání fotografické brašny zabouchl klíče od auta do kufru, což se stalo v místě, kde byly výstražné cedule pozor medvědi a nebyl tam signál pro mobilní telefon.

I přes tyto trable se vždy těšil na další cestu.

Další vzpomínka se váže k oslavě jeho pětáosmdesátin. Když mu kdosi položil dotaz, kdy to bylo z hlediska

Prof. Blahoš se vždy pohyboval se šarmem jemu vlastním ve společnosti okouzljících dam a významných osobností. Na snímku prof. Yanke D. Coble, předseda Světové lékařské asociace a Americké lékařské asociace a jeho choť

Prof. Blahoš byl pozorným a vnímavým posluchačem. Na snímku s prezidentem České lékařské komory MUDr. Milanem Kubkem a s autorem této vzpomínky na zasedání Světové lékařské asociace

jeho pocitů coby oslavence nejlepší, jestli v šedesáti nebo sedmdesáti, kdy se cítil být na vrcholu svých sil, odpověděl: „Nejlíp se cítím právě teď!!!“

Nikdy nenechával nic náhodě. A když už ho nemoc upoutala na lůžko a mně se dostalo té cti, abych jeho jménem převzal z rukou předsedy Slovenské lékařské společnosti listinu oznamující jeho Uvedení do Dvorany slávy slovenskej medicíny, sepsal mi tehdy již na nemocničním lůžku velmi čitelně a jasně v bodech myšlenky, které by byl rád, aby při převzetí tohoto ocenění zazněly. Napsal mi je na hlavičkový papír, na němž bylo jeho jméno a tituly ve francouzštině.

Do poslední chvíle si uchovával svůj specifický humor a zůstával optimistický a nikdy nesklonil hlavu před žádným problémem ani před svojí nemocí.

Pouhá slova pro popsání osobnosti pana profesora nepostačí, a proto připojuji i několik fotografií ze svého archivu, které dosvědčí vše, co jsem napsal výše.

Václav Vyskočil

Prof. Blahoš zůstane navždy v našich myslích a vzpomínkách

